

Riksdagen
Socialförsäkringsutskottet

Kommittémotion med anledning av prop. 2017/18:190 *Reformerade stöd till personer med funktionsnedsättning* samt förslaget till ändring i regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Kommittémotion 2017/18:4088

Försäkringskassan avstyrker förslaget

Försäkringskassan avstyrker förslaget att blinda och gravt hörselskadade ska ha fortsatt lagstadgad rätt till merkostnadsersättning. Försäkringskassan har i tidigare remissvar inte haft invändningar mot regeringens förslag att ta bort nuvarande reglering som ger blinda och gravt hörselskadade en garanterad rätt till ersättning.

Försäkringskassan anser att villkoren ska vara lika för alla som ansöker om merkostnadsersättning. Det ska inte finnas särbestämmelser för vissa diagnoser eller funktionsnedsättningar. Försäkringskassan tycker att ersättning bör fastställas med utgångspunkt i de konsekvenser som en funktionsnedsättning medför och det efter en individuell bedömning. Försäkringskassan anser att det är en viktig förutsättning för ett modernt och ändamålsenligt system för personer som har en funktionsnedsättning.

Definitionen av blind och gravt hörselskadad i 50 kap. 2 § socialförsäkringsbalken

Om förslaget genomförs avstyrker Försäkringskassan att de definitioner av blind och gravt hörselskadad som finns i bestämmelserna om handikappersättning i 50 kap. 2-3 §§ socialförsäkringsbalken förs in i de nya bestämmelserna om merkostnadsersättning.

Definitionen av vem som är blind har funnits i lagstiftningen sedan tillkomsten av lagen (1962:381) om allmän försäkring år 1962 medan definitionen av grav hörselskada har funnits i lagstiftningen sedan mitten av 1970-talet. Nuvarande beskrivningar i 50 kap. socialförsäkringsbalken om blindhet och grav hörselskada motsvarar inte en modern definition av dessa tillstånd, varken ur ett medicinskt perspektiv eller ur ett funktionshinderperspektiv. Den medicinska utvecklingen har gått framåt och definitionerna i socialförsäkringsbalken återspeglar inte denna utveckling.

Socialstyrelsen har det övergripande ansvaret för samordning av terminologin inom medicinsk terminologi. Försäkringskassan anser därför att eventuella ändrade definitioner bör utformas av Socialstyrelsen.

Övriga synpunkter

Om särbestämmelser ska införas för blinda och personer med grava hörselnedsättningar föreslår Försäkringskassan följande ändringar i de föreslagna bestämmelserna. Syftet med förändringarna är att förtydliga det som kan försvåra tolkningen av bestämmelserna.

50 kap. 4 § socialförsäkringsbalken

Om avsikten är att barn inte ska omfattas av den garanterade ersättningen behöver även den personkrets som likställs med förälder nämnas i bestämmelsens tredje stycke.

Försäkringskassan föreslår att bestämmelsens tredje stycke får följande lydelse.

Det som anges i andra stycket gäller dock inte för ett försäkrat barn som har en förälder som är underhållsskyldig enligt 7 kap. föräldrabalken eller som en person som avses i 3 § 1 har vård om.

50 kap. 12 § socialförsäkringsbalken

Försäkringskassan föreslår att det i bestämmelsen förtydligas att en försäkrad som omfattas av den garanterade ersättningen och som får en annan hel förmån har rätt till merkostnadsersättning med 40 procent av prisbasbeloppet, om inte merkostnaderna är av sådan omfattning att det ska lämnas högre ersättning.

Försäkringskassan föreslår att bestämmelsen får följande lydelse.

Merkostnadsersättning ska dock för en försäkrad som är blind alltid lämnas med ett belopp som för år räknat motsvarar 70 procent av prisbasbeloppet. Om han eller hon för samma tid får hel sjukersättning, hel aktivitetsersättning eller hel ålderspension ska merkostnadsersättning, från och med den månad när den andra förmånen ges, lämnas med 40 procent av prisbasbeloppet, om inte den försäkrades merkostnader är av sådan omfattning att högre ersättning ska lämnas enligt första stycket.

Merkostnadsersättning ska dock för en försäkrad som har en grav hörselnedsättning alltid lämnas med ett belopp som för år räknat motsvarar 40 procent av prisbasbeloppet, om inte den försäkrades merkostnader är av sådan omfattning att högre ersättning ska lämnas enligt första stycket.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. generaldirektör Maria Hemström-Hemmingsson i närvaro av rättschef Eva Nordqvist, avdelningschef Marie Axelsson och verksamhetsutvecklare Sara Walman, den senare som föredragande.

Maria Hemström-Hemmingsson

Sara Walman